Ч. 12 (14.555). Львів, четвер 27. січня 1937. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.080.
„ Банку Чеських Леґіон. Праґа „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 35 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Ю. Пятаков, К. Радек і К-о станутъ перед судом.

(За київським радіом)

Слідство в справі арештованих троцькістів Пятакова, Радека й кільканацяти їх товаришів покінчене. Воно мало виказати, що вони зорганізували паралельний організаційний центр до троцьківсько-зіновевського центру. Це була диверсійна і терористична ґрупа, яка вела шкідницьку роботу по підприємствах, готовила терористичні акти проти уряду і займалася шпигунською діяльністю в користь закордону. Слідство нібито виказало, що зорґанізована Пятаковим, Радеком, Сокольніковим і Серебряковим ґрупа за вказівками Троцького старалась підривати воєнну силу СССР, підпомагала ворогів і йшла до відновлення капіталізму в Сов. Союзі та до його поділу. Обвинувачені є крім згаданих 4-ох ще: Муралов, Ліфшиц, Каніт, Дробніс, Богуславський, Князьов, Ратайчак, Норкін, Шестов, Стройніков, Турок, Ґраше, Ґрашп, Тушин і Арнольд.

Акт обвинурвачення відіслала слідча влада до військової колеґії Найвищого Суду.

Прилюдна розправа у військовій колеґії Н. С. визначена на суботу 23. січня ц. р

СССР припинив залізничу сполуку з Манджурією.

ТАСС повідомляє: Японсько-манджурська влада переслідує совітських залізничників на стації Пограничная: піддає їх ревізіям, допитам, часто зле з ними поводиться. Совітський уряд кілька разів безуспішно протестував; тепер він рішив тимчасово перервати залізн. сполуку зі стацією Пограничная, доки манджурська влада не запевнить нормальних умовин праці совітським залізничникам

Завзяті бої під Маляґою.

1.000 УБИТИХ.

Тенеріфська радіостація повідомляє, що минулої ночі в 1. годині **нац. війська заняли Марбеллю та йдуть дальше на Малягу.**

Як подає Райтер, вчора червоні повели сильний протинаступ з Маляґи. Бої були дуже завзяті — шпиталі в Альжесірасі і в Сан Рок переповнені раненими. **По обох сторонах полягло коло 1.000 вояків.**

Два червоні літаки прогнали нац. кораблі, що співділали у наступі.

До другого великого бою дійшло під містом Серро де Льос Анджельос.

З Мадриду подають, що червоні взяли там 250-ох бранців, але не зуміли занятн церкви, в якій укріпилися нац. вояки. Підчас наступу на Серро червоні здобули м. Вілляверде Альто. Серро де Льос Анджельос панує над шляхами до Аранхуезу і Толеда, якими ще володіють нац. війська. Урядовий комунікат червоних подає, що в Серро лише 200 нац. вояків дісталося до неволі.

Зате комунікат нац. головної кватири стверджує, що

нац. війська відбили наступ червоних під Серро де Льос Анджельос,

що потерпіли великі втрати в людях і матеріялі.

Нац. радіостація з Бурґосу повідомляє, **що нац. війська відбили ворожий наступ на Пуерта де Тіеро та заперечує вістки, немовби червоні заняли університетську дільницю.**

НА МОРІ.

Національні кораблі та літаки збомбардували барсельонську пристань. — Розійшлася чутка, немов би червона фльота притримала італійський пароплав; валенсійський уряд заявив, що йому про те нічого не відомо. — До Орану причалив данський корабель „Нордсен", що його нац. фльота передвчора була притримала в Ґібральтарському проливі. Говорять, що в Севті сконфіскували ввесь вантаж — залога не оповідає нічого про інцидент.

ЗА ЗДОРОВЛЯ І СИЛУ НАЦІЇ.

Львів, 20. січня 1937.

Всілякі зверхні ознаки свідчать про те, що минулорічна світова Олімпіяда в Берліні викликала помітне враження і серед нашого громадянства. Цей прояв можна приписати щораз більшому зацікавленню справами фізичного виховання серед ширшого загалу. При цьому треба ствердити, що погляди й думки нашого громадянства про хід і висліди світової Олімпіяди у відношенні до нашої дійсности були поділені та викликували ріжні почування.

Більшість зацікавлених громадян висказувала жаль, як це можна було теж запримітити у пресі, з приводу нашої відсутности на Олімпіяді і кволости нашого спорту та фізичної справности взагалі, що не дозволяли нам зміряти своїх сил з іншими народами. Цей жаль кінчився зазивом до інтенсивної тіловиховної праці та бадьорим акордом-домаганням, щоб українські змагуни виступили вже на черговій Олімпіяді як активні учасники.

Маємо теж таких людей, що хоч вірять у великі розвоєві можливости нашого народу, але до ділянки фізичного виховання не прикладають великої ваги. Вони трактували нашу відсутність на Олімпіяді тільки як недостачу ще одного засобу реклями для нашого національного імени на міжнародній арені. Інші (це вже свого роду „фахівці" виходять із засновку, що всяке фізичне виховання веде до змагу і його остаточного завершення—до рекордів (осягів), та через надмір тілесної напруги приносить шкоду здоровлю. При тих своїх твердженнях не забувають вони для більшого авторитету і переконливої сили своїх міркувань поликуватись на відповідні наукові досліди. Але не бракує нам і таких, що все і всюди ширять тільки зневіру, а в цьому випадку махають лише байдуже руками, мовляв, де нам до того діла, ми не доросли, шкода всякого труду, спускаймося на дно і т. п.

Для всіх людей доброї волі треба вже раз поставити справу ясно: **чого ми від українського фізичного виховання** вимагаємо, які в слід за **цим поставити** йому завдання і чого можемо від **нього сподіватися?**

„Італія й Німеччина оборонять европейський мир перед большевизмом"

ЗАЯВИВ ПРЕМ. ҐЕРІНҐ.

Як повідомляє Німецьке Інформаційне Бюро з Капрі, прем. Ґерінґ заявив італійським і німецьким журналістам, що його **розмови з Мусолінієм і мін. Чіяном виявили повну однозгідність поглядів Берліну й Риму на біжучі питання та що**

вісь Берлін—Рим буде сильною основою миру.

Обі держави мають невгнуту волю **розвязати важке міжнародне положення та закріпити европейський мир, якому загрожує большевизм.** Прем. Ґерінґ дуже вдоволений; він переконаний, що його поїздка причинилася до закріплення дружніх взаємин між Берліном і Римом.

Прем. Ґерінґ залишиться на Капрі до пятниці.

ЕСПАНСЬКА ПОЛІТИКА БЕРЛІНУ.

Берлінський кореспондент „Таймсу" ось як описує становище Німеччини до еспанських подій: Німецький уряд стоїть в обличчі дилеми: або покинути інтервенцію в Еспанії — до чого не хотять допустити націонал-соціялістичні кола, або скріпити її, що вимагає сильнішого військового заанґажування. Німецькі військові кола противляться всякій політиці, звязаній з військовим риском, та вони не мають вирішнього голосу. Зрештою вони беруть під увагу лише стратеґічні моменти, забуваючи про політичні: ліквідація червоних в Еспанії становила би цінний прецеденс у здійснюванні ідеї протибольшевицької **круціяти.**

—o—

Перш за все наше фізичне виховання має
дати нам здоровий і сильний загал громадян, з
такими духовими прикметами, як моральність,
національна свідомість, дисципліна, відвага, за-
радність, характерність, витревалість і т. п. Фі-
зичне виховання народу — це-ж питання не тіль-
ки обмеженого гурта людей, загорілих спортов-
ців чи змагунів, але й потреба цілої нації.

Фізичне виховання цілого народу, яке рівно-
часно міститиме в собі найцінніші духові при-
кмети, повинно стати програмою цілого націо-
нального життя. Освіта, культура, техніка, еко-
номія і фізичне виховання — це невідлучні склад-
ники, що в гармонійнім і рівночаснім розвитку
дають нам у повному того слова значінні націю.

На жаль, наша дійсність ще дуже й дуже далека від того ідеалу. Сьогодні вже може батьки не карають своїх дітей за „збивання бомків“, себто за участь у тіловиховних організаціях, як це було перед війною, але дивляться принайменьше поблажливим оком на ці „забави“ дітей і молоді. Бо щож, мовляв, мають робити, коли така загальна „мода“?

Не можна теж заперечити, що чимало вивні тут теж провідники тіловиховання, коли спорт та спортові осяги ставлять як самоціль і вершок фізичного виховання народу. З того зродилось навіть у деяких громадян хибне враження, що спортова організація має стати надбудовою (керманичем) усього нашого тіловиховного життя.

Певно, що при такому фальшивому підході до справи нема підстав для ширшої пропаганди фізичного виховання. Чейже не можна назвати пропагандою спорту серед загалу, коли до прилюдного показу стає кілька десятків або й меньше учасників, у тому числі теж одиниці фізично недорозвинені та з виразними ознаками органічних недостач? Тоді замісць пропаганди для доцільности фізичного виховання осягаємо саме щось протилежне — ...співчуття, або в найліпшому випадку легковаження. А згадаймо тільки ті наші нездисципліновані і зарозумілі спортові „зірки“ та „прімадонни“, яких треба нераз просити, щоб були ласкаві виступити на прилюднім „показі“. І дуже часто і просьба не помагає там, де єдино має рішати приказ і безоглядний послух, бо просьбою нічого не вдієш, коли нпр. падає дощ і до змагань не явиться... ані один змагун!

Вже сам здоровий інстинкт нашого громадянства, яке приходить численно і приймає з захопленням масові збірні покази здисциплінованих руховиків, вказує нам, якими шляхами повинно йти наше фізичне виховання. Колиб навіть сталося таке чудо (хоч без солідної плянової праці нема чуд), що серед наших змагунів появився би припадково власний Овенс (мурин, американський громадянин, кількакратний мистець на минулорічних олімпійських ігрищах) — то чи така дуже велика з того булаб користь для нації? Ні! Хіба така сама, як неграм з їх Овенса. **Для нації буде найбільша користь тоді, коли по наших тіловиховних організаціях будуть заправлятися десятки й сотні тисяч здорової та сильної молоді на здисциплінованих і повновартних громадян.** Нас не повинно зовсім журити те, що ми на світових Олімпіядах не „беремо“ перших місць; нашою найбільшою повсякденною журою й обовязком мусить бути виховання стотисячних лав свідомого і здисциплінованого молодняку.

Ми мусимо наперед мати свою **власну Олімпіяду — для нас самих. А вона буде тільки тоді, коли сотні тисяч здорових громадян станут у міцні лави і засвідчуватимуть перед очима свого рідного й чужого громадянства нашу високу фізичну й духову справність та залізну дисципліну у зразковому виконуванні всіх приказів свого авторитетного проводу.**

Ось це **основна мета нашого фізичного виховання**, а змаг і спортові осяги (рекорди) прийдуть уже згодом самі від себе.

Якими шляхами і в якій черзі можемо дійти до згаданої мети?

Передовсім треба нам дбати **про загальне здоровля народу.** Пізніше, відповідними фізичними вправами в тіловиховних організаціях, мусимо степенувати фізичну та духову справність. Хто-ж цими справами повинен занятися?

Засоби над поправою народнього здоровля виходять поза межі наших уваг. Зате друге завдання спадає на плечі тіловиховних організацій, які тут по черзі вичислимо, поминаючи тіловиховну працю по школах:

1) **Загальна руханка,** яку в наших умовинах виконує добре заслужена сокільська організація та в останніх часах „Каменярі“.

2) **Пластова організація,** яку тепер до деякої міри повинно заступити широко розгалужене таборове життя молоді.

3) **Мандрівництво і краєзнавство,** до якого покликане наше Т-во „Плай“.

4) **Військова підготова — у нас до цієї пори нема.**

5) **Спортова організація,** яку репрезентує Український Спортовий Союз зі своєю підбудовою: спортовими товариствами — клюбами.

Кожна тут названа тіловиховна організація **мусить брати свій почин від першої, тобто від руханки,** як підстави до праці у всіх дальших організаціях. Зокрема ця остання повинна завершувати в собі наглядні докази фізичної справности загалу, осягненої працею попередніх організацій і своєю власною, як доповнення у спеціяльних напрямках. На цій підставі повстає дальший льогічний висновок, що спортовцем, а вже безумовно змагуном, може бути тільки одиниця, що перейшла або рівночасно переходить заправу загального тіловиховання.

Таким чином розсіємо одно непорозуміння серед деяких кол нашого громадянства, які рівнорядні тіловиховні організації хотілиб одні попідпорядкувати другим. Якщо істнують якісь дрібні тертя між нашими тіловиховними організаціями, то вони є тільки випливом нерозуміння справи, амбіції одиниць і не зовсім упорядкованих відносин поміж ними. Але з того не можна робити фальшивих висновків і накликувати в імя „спокою“ до механічного підпорядкування одної рівнорядної організації другій із зовсім ріжними завданнями та через те з великою шкодою для загальної справи.

Правдою є, що в нас поодинокі тіловиховні організації виходять поза межі своїх основних праць (по завданню, не по статуті). Але на це нема ради, коли треба заповнити деякі прогалини і коли нема верховного чинника, що розмежовував би точно програму діяльности поодиноких рівнорядних організацій.

На це теж прийде, а може вже і прийшов час, щоб сотворити у нас одну надбудову для всього тіловиховного життя. Говорять вже і в нас від деякого часу про якусь раду фізичного виховання, але організац. форма її пливає покищо ще в облаках. Не творім іще одного мертвого тіла в роді репрезентативного синедріону заслужених громадян і „спеців“, коли хочемо справді рушити справу з місця! **У нас мусить повстати рада фізичного виховання лише як виборний орган зпоміж вище названих організацій, наділений авторитетом та екзекутивою, що впливатиме з мандату заінтересованих організацій.**

Виходить, що кволість нашого тіловиховного стану має своє джерело у ріжних непорозуміннях щодо мети й засобів праці таки серед заінтересованих та рівночасно у величезній недостачі зрозуміння для ваги цієї ділянки нашого громадянського життя серед усього загалу, передовсім серед деяких провідних кол. Та коли бажаємо собі щиро поступу у цій ділянці громадянського життя, то наперед мусимо собі її виразно зясувати, упорядкувати і щойно тоді пляново виконувати.

Тому присвячуймо більше уваги цій преважній ділянці! Дбаймо за масове членство й активну участь усіх станів громадянства в наших рідних тіловиховних організаціях, не менш як нпр. за економічну розбудову! Вставляймо її у прелімінар нашого національного буджету, так як це діється в освітніх і подібних установах, бо без поважніших фондів цілого громадянства не може бути мови про скорий розвиток фізичного виховання.

Скажім собі ясно й отверто, що хто щиро і свідомо бажає поступу та сили нашому народові, той мусить усіми засобами дбати про всесторонній і рівнорядний розвиток його цілого організму. Щойно тоді будемо повною нацією.

А. Палій.

На що йдуть наші гроші?

Управи всіх державних шкіл увесь рік збирають при ріжних нагодах від дітей і батьків датки на будову шкіл в імени „Т-ва піддержки будови прилюдних загальних шкіл“. На спеціяльних наліпках і марках виразно написано, що даток призначений „на будову шкіл“. В нашім краю дуже мало відповідних шкільних будинків і тому населення має зрозуміння для такої цілі та не жалує датків, тимбільше, що ці наліпки друковані частинно в українській мові.

Ці збірки переводять у нас уже від кількох років. Одначе якось не видно, щоби згадане товариство будувало по наших селах з розмахом шкільні будинки, зате у часописах частенько згадується про такі будови в західній і корінній Польщі.

Тимчасом зібрані у нас гроші на будову шкіл ідуть на зовсім іншу ціль, яка не має нічого спільного з будовою шкіл, зате має на меті поширювання польщини та збогачувати польські книгарні і всяких видавців: кожна школа дістає від „Т-ва піддержки будови шкіл“ сотки польських книжок: повістей, оповідань і віршів, причому на кожній книжці є печатка: „Zakupiono z funduszów komitetu Okręgowego Towarzystwa Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych“.

Всі школи, навіть з українською або двомовною мовою навчання, дістають лише такі польські книжки, і то також такі школи, які приміщуються в найпоганіших наймлених кімнатах і де батьки дітей найбільше складали жертви на будову шкіл, у найліпшій вірі, що ніхто їх датків не обертає на інші, чужі їм цілі. Кожна школа дістає найменше 100 таких книжок, вартости кількасот золотих, що в сумі дає для цілого краю кілька міліонів. Туди йдуть наші жертви на будову шкіл!

Тому відповідні чинники повинні подбати про те, щоб така важна справа, як будова шкіл, і збірки на цю ціль були поставлені як слід.

——o——

100 японських послів домагається димісії уряду.

Як подає Домеї, 100 парляментаристів, членів партії Мінсеїто і Сеюкай приняло вчора резолюцію, де стверджує, що **фінансова і скарбова політика уряду не вдалася та домагається димісії уряду. Також наради інших парляментарних фракцій виявили неприхильне становище до уряду.**

З огляду на сесію парляменту посол поїхав до Токіо.

У теперішньому парляменті партія Мінсеїто має 205 послів, Сеюкай — 172, шовакай — 25, робітнича партія — 20, народня ліга — 12; крім того в парляменті є 4 незалежних і 28 членів малих партій.

Еспанська справа

ПЕРЕД БРИТІЙСЬКИМ ПАРЛЯМЕНТОМ.

У британському парляменті вели велику дебату над справами Еспанії та над німецькою політикою. Перший виголосив велику промову мін. Іден, відповідаючи на інтервю Мусолінія у „Фелькішер Беобахтер“. Навязуючи до слів Мусолінія, що Італія не стерпить совітської Еспанії, Іден заявив, що **Англія не допускає чужої інтервенції в Еспанії,** без огляду на те, який буде устрій Еспанії і стоїть дальше на засаді неінтервенції. Політика Німеччини викликує в Ідена неспокій. Куди запровадять Німеччину — питав він, — пануючі там доктрини? До добробуту і співпраці з іншими народами, чи до конфліктів і ізоляції?

Европи не можна вилікувати промовами. До того необхідно співпрацювати і покинути шлях, яким досі йде Німеччина. Необхідно, щоби Німеччина обмежила зброєння і вернулася до Ліґи Націй.

У довшій дискусії, що відбулася після Іденової промови, ліві посли закинули урядові надто лагідну політику в Еспанії та договір з Італією.

Вся англійська преса солідаризується з мін. Іденом.

Великий польський мандрівник відкриває... гуцулів.

ДЕСЯТЕ „ЧУДО ПОЛЬЩІ“.

Фердинанд Антоні Оссендовський став на хвильку поруч Жимовського найпопулярнішою особою польського літературно-публіцистичного світу. Чому саме він, а не хто інший, на це відповість найкраще серія заміток у польській ендецькій пресі, яка гостро заатакувала донедавна ще свого письменника за його дволичність, а саме за... співпрацю з органами союзу польського вчительства, що гравітують виразно на ліво.

Але ми не маємо наміру цікавитись джерелами доходу чи популярности А. Оссендовського. Нас цікавить поява його голосно розтрубленої книжки, що вийшла недавно у познанському в-ві Р. Веґнера під поважним і коротким наголовком „Гуцульщина“.

Зверхній вигляд книжки — репрезентативний. Колірова обгортка з відбиткою образу Січульського, 230 сторінок добірного друку на розкішному кремовому папері, 247 ротограв'юрових ілюстрацій у тексті, орієнтаційна карта Гуцульщини — ось більш-менш реєстр технічно-зверхніх вартостей, що поставили згадану книжку — **десяту зчерги в серії „Чудеса Польщі“** на чільне місце серед багатьох видань торічного книжкового сезону в Польщі.

Книжка Оссендовського — біля цікавої публікації С. Вінценза — є черговою великою працею про Гуцульщину в польській літературі. Викликала вона вже навіть багато критичних зввваг, з яких безперечно для нас найцікавішою, найбільш ентузіястично і... поверховно написаною є замітка д-ра адв. Юрія Погоновського в „Бюлетині Польсько-Українськім“.

Не знаємо, хто редагував наголовок статті, але — на нашу думку — писати: „Гуцульщина — у Шухевича й Оссендовського“ — дещо засміло. Сполучник „і“ мав би вказувати на рівновартність порівнюваних творів, а сумніваємось, чи публікацію Оссендовського можна ставити поруч строго наукової праці В. Шухевича, яку вона справді пригадує, але тільки деякими, зрештою численними парафразами із твору українського дослідника.

Якби не було — великої книжки відомого польського подорожника не можна назвати ревеляцією ані чимсь надто вдатним. Навпаки — без прибільшення можна й треба ствердити, що книжка Оссендовського — подібно як його відома праця про Полісся — не є ані навіть пересічним твором, але просто... тенденційною, крикливою книжкою, написаною популярно, яка має навчити польського читача любити прегарне десяте „чудо Польщі“ Гуцульщину.

„Оссендовський — як каже його рецензент д-р Погоновський — передовсім проглянув і зумів зблизити до інших поезію леґіоново-гуцульської дружби з початків світової війни, знайшовши спільноту ідеалів. Те що він підхопив і зазначив цей момент є тривкою заслугою ентузіястичної праці невтомного подорожника і великого нашого письменника.

З огляду на гарну форму, якою виріжняється його твір, треба очікувати помітної його популяризації, отже осягнення намірів і цілей що їх мали автор та видавець — тому, що через це саме повинно збільшитись в Польщі щире зацікавлення Гуцульщиною, корисне для **тої чарівної закутини, як і взагалі для польсько-українських відносин**“.

Більше не міг сказати найбільше ентузіястично настроєний критик і більше не треба було казати. „Леґіонова дружба“ й „українсько-польські відносини — це момент, який, здається, і сам автор уважав за найважніший, занедбуючи для нього належне висвітлення тих питань з ділянки антропольоґії, етнографії чи історії, — які треба, чи краще: випадало було представити згідно з дійсним, правдивим станом, як пристало великій публікації з науковими претенсіями.

Таких несвідомих чи тенденційних (швидше тих останніх) занедбань у праці Оссендовського багато. Викажемо тільки найбільше характеристичні з них.

Наймаркантнішим прикладом авторового поверховного підходу до Гуцульщини є I. розділ другої частини п. н. „Загадки без розвязання“. Намагається в ньому автор розвязати питання, до якого народу слід зарахувати гуцулів. Він розвязує його сензаційно: дорогою історичних, міцно проблематичних і натягнених гіпотез, підшмінкованих масою вербалістики й епізодів — виводить Оссендовський справді ревеляційний погляд, на думку якого гуцули **не мають** (як можна було згори догадатись!) **нічого спільного з українською етнічною масою, але є вони „незвичайно сорокатим заліпщем ріжних рас і народів“ окремим расово, племінно й психічно** (стор. 86).

А далі: серед гуцулів можна віднайти — на думку Оссендовського — типи сарматів, немов їх виняли зі старопольських портретів, волоські, угорські, турецькі, татарські, циганські, вірменські, а навіть... муринські та жидівські (стор. 88, 89).

А ще далі: „Якщоб можна було віднайти якісь хемічні відбарвники на кожну поодиноку кров, можна би відшукати тут (на Гуцульщині) безсумнівно римську, німецьку та півд. французьку домішку“. Словом усі народи і раси доглянув автор на гуцульській полонині. **Не помітив тільки одної — української крови.** Навіть побачив, правда, дещо **„чисто руських типів“**, але їх **„зустрічаємо менше від вірменських“** (стор. 90).

Зате — „Гуцули мають у своїх жилах багато польської крови“, яка — як захоплено описує автор — на багатьох сторінках своєї своєрідної епопеї будує в гуцульських містах памятники героям польського народу та разом із „леґіоновою відвагою“ проливається за „моцарну батьківщину“.

Цікавим доказом авторової некомпетентности, що свідчить виразно про його доривочні „на швидку руку зроблені“ студії про Гуцульщину — є леґенда про римську колюмну Траяна, де вирізьблені постаті невільників мають буцімто пригадувати гуцульські типи, що й послужи-

Що даш Рідній Школі нині,
Те даєш своїй дитині!

ДЖЕК ЛОНДОН. 3

Страшні Соломонові острови.

— Небіжчик був дуже необачний, — пояснив штурман, — не встиг він оглянутись, як усе скінчилось.

— Біда в тому, що ми не маємо жадної влади над чорними — поскаржився штурман. — Уряд завжди стає в їх обороні проти білих. Ви не маєте права перший стріляти. Ви мусите чекати поки не вистрілить неґр, а ні, то вас судитимуть за вбивство — і зашлють на Фіджі. От чому так часто доводиться чути, що той або інший потонув.

Тимчасом покликано обідати, і шкіпер та Берті пішли вниз, а штурман залишився на палубі, на варті.

— Пильнуйте, щоб той чорний діявол чого не накоїв, — сказав обернувшись шкіпер, — я вже кілька день йому приглядаюсь. Щось він мені непевний.

— Гаразд, — відповів штурман.

Обід уже кінчався, шкіпер саме дійшов до середини оповідання про кріваву різанину на кораблі „Шотляндські вожди“.

— Еге, це був найліпший корабель з усіх тутешніх, — казав він. — На лихо собі натрапив він на рифи, і чорні бестії зараз атакували його, підпливши своїм човником. Було на ньому пятеро білих, двацять матросів із Санта-Круз та з Самоа, та ще шістьдесять нанятих робітників їхало. Проте врятувався один тільки дозорець, а всю решту „кай-кай“... Кай-кай: вибачте, це означає, що їх зїли. Це був пароплав Джемс Едвард, чудесний...

Але тут раптом розітнувся на палубі пронизливий крик штурмана, а за ним цілий хор диких зойків та вигуків. Пролунали три револьверові стріли, і всі почули, як щось упало в воду. Капітан Гансен прожогом кинувся сходцями на палубу, і в очах Аркрайта блиснув револьвер.

Берті далеко повільніше підійшов до люка та обережно виглянув. Одначе там нібито нічого не сталося. Стурбований штурман стояв з револьвером у руці. Зненацька він відскочив, оглядаючись, ніби йому ззаду щось загрожувало.

— Тубілець упав за облавок, — якось фальшиво промовив він. — Він не умів пливати і втопився.

— Хто саме? — запитав шкіпер.

— Ауікі, — відповів той.

— Алеж я чув стріли, — перебив, дуже стурбований, Берті, догадуючися про якусь жахливу пригоду, що на щастя вже минула.

— Брехня! — заревів штурман. — Які там стріли! Неґр просто впав за облавок.

Капітан Гансен дивився на Берті тьмяними, нерухомими очима.

— Я... — мені здалось... — знову почав Берті.

— Стріли? — задумчиво промовив капітан. — Стріли? Ви чули хоч один стріл, містере Джекобсе?

— Жадного, — відповів містер Джекобс.

Шкіпер переможно глянув на свого гостя і додав:

— Нещасний випадок. Ходімо кінчати обід, містер Аркрайт.

Берті спав цієї ночи в невеличкій капітановій каюті, одгородженій від великої кают-компанії. Баато рушниць стояло при стіні, над ліжком теж висіло три. Під ліжком стояла чимала скринька. Витягши та відчинивши її, він побачив набої, динаміт та декілька коробок детонаторів.

— Краще лягти на протилежному ліжку, — подумав він і перейшов туди.

На невеличкому столі лежав журнал Арла. Берті і на думку не могло впасти, що цю книжку зумисне, з капітанового наказу поклали і виготували власне для нього. Отже він розгорнув — і прочитав, що 20-го вересня два моряки впали за облавок і потонули. Читаючи між рядками, він догадався, як це в дійсности сталося. Далі довідався він, що човен до полювання на кити, який належав Арлі, зазнав нападу лісових мешканців, і що шкіпер піймав кухаря, як той саме варив у корабельній печі людське мясо — його здобули матроси на березі Фуї, — що несподіваний вибух динаміту знищив моряків на іншому човні. Далі йшла мова про нічні напади, про втечі з пристаней, коли доводилося чекати серед моря світанку, про напади тубільців у манґіферових гаях та їх флотилій у протоках. Смерть від дезинтерії настирливо маячила на кожній сторінці. Жах охопив Берті, як прочитав він, що з цієї саме недуги, померло два білі, що теж, як і він, гостювали на Арлі.

— Знаєте, — сказав він другого дня шкіперові, — я переглядав ваш щоденник.

Шкіпер розгнівався, що книгу залишено в каюті.

— Вигадки вся ота дезинтерія, вигадки оте припадкове падання за облавок, — говорив далі Берті. — Що вона означає, ота дезинтерія?

Шкіпер не хотів більше критися. Він навіть похвалив свого гостя за догадливість, хоча спочатку й перечив йому.

— От що скажу я вам, — піддався він нарешті.

І так уже ці острови мають препогану репутацію.

Що день, то трудніше стає наймати білих. Чому? А от чому. Скажімо, людину хтось убив. За великі гроші компанія має наняти когось другого. Ну, і звичайно... Річ у тому, що смерть від хвороби для новиків не така страшна, як убивство. От і я, стаючи на службу, гадав, що капітан Арли помер з дезинтерії.

Потім я довідався, як воно було справді, але — пізно. Контракт, нічого не зробите!

(Далі буде).

до фантазійному панові Фердинандові О. за вихід до своєї штучної псевдо-антропольоґічної конструкції.

При нагоді слід пригадати погляд на ґенезу тих „колюмнових" вигадок.

Два дослідники Гуцульщини, італієць Чіпріяні й поляк — Вінцевз — запікавились свого часу можливостями контакту та расового підкладу всіх народів, що заселювали величезну територію від Карпат аж по Альбанію. Чіпріяні в одній із своїх публікацій висказав був обережний погляд, що можна доглянути деяку схожість у строях даків з Траянової колюмни та сучасних гуцулів, але оба дослідники — як відомо — не доглянули ніякої анальоґії типів, а навіть висказували погляд, що Траянові даки пригадують сильно москалів.

Не будемо далекі від правди, якщо скажемо, що нема майже ніодної сторінки, де автор не помилявся би або згідно із своєю загальною тенденцією — не викривляв фактів, навіть таких, які вже належно угрунтовано в історії.

Запитуємо лише перші-ліпші з них:

...„Польські серця осягнули проміннний вершок у кроваві львівські дні, коли Польща, що двигнулась з руїн власними грудьми обороняла захід перед ордами східних варварів, **які фальшивими обіцянками кинули на нас українців**" (ст. 76).

„Сусід-русин починає в таких хвилинах співати... гуцул співає часом, але найчастіше при обрядах.. (ст. 138).

Бідний той гуцул. Хто вже ним тільки не цікавився. І врешті дочекався такої пошани, що сам славний п. Оссендовський, який очевидячки ціле життя мандрував десь по світі, на старість літ зацікавився Гуцульщиною, відкрив в її легінях ...муринську кров, відмежував гуцульську культуру від української народньої культури й з захопленням написав про неї великий том, а по томі багатомовну цитату з самого Олександра Фредра: „To Polska — to ojczyzna nasza!"

Фредро мав гумор, а Оссендовський ні.

Ром. Гучванович.

**Що Рідна Школа приймає —
Сторицею повертає.**

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Бельгійський уряд невдоволений італійською відповіддю на демарш у справі промов Деґреля через італійське радіо; він рішив внести письменний протест. — Тимчасом Деґрель почув низку віч у Брюсселі.

Валенсійський уряд заявив, що дотепер ще не розглядав справи признання громадянства чужинцям, які воюють в Еспанії.

У Греції введуть небавом нову репрезентативну палату, зорґанізовану на корпоративних засадах.

Американські докові робітники відкинули пропозиції працедавців про підвишку платень.

Югославянський премієр Стоядінович, що вернувся до Білгороду, не дав ніяких вияснень про розмову з хорватським провідником д-ром Мачеком. Політичні кола припускають, що вислід розмови був неґативний: Мачек буцімто домагався реформи конституції, Стоядінович пропонував лише кілька тек для хорватів.

Італія мабуть приступить до дарданельської конвенції у Монтре тому, що Туреччина основує консулят в Адіс Абебі.

Греція дістане від Німеччини позичку на дозброєння у висоті б. 150,000.000 драхм.

Німецькі капіталісти закуплять 49% акцій італійської акційної спілки для експльоатації абісинських копалень.

Перський уряд відкликав свого посла з Парижа тому, що один франц. часопис обидив перського шаха.

У бельгійському вугльовому промислі працедавці і робітники погодилися на 45-годинний тиждень праці. Небезпека ґенер. страйку минула.

Італія мабуть не візьме участи в недалекій сесії Ради Ліґи Націй.

З Палестини небавом виїде королівська комісія, що тепер переслухує останніх арабських свідків.

ПРИСУД НА ВБИВНИКІВ ПРОНІНОЇ.

Як подає ТАСС, найвищий суд РСФСР на виїздовій сесії в Мелеку видав присуд у процесі в справі вбивства посолки на конґрес совітів Проніної: за вбивство 3-ох підсудних засуджено на смерть, за співучасть — 2-ох на 10 літ вязниці, 1-го на 6.

Плєбісцитова практика.

(ДО ВІДОМА МІНІСТЕРСТВУ ОСВІТИ І ВНУТРІШНІХ СПРАВ.)

В дні 6. грудня 1936. відбулася в Котові, бережанського повіту, анкета в справі рідношкільного плєбісциту, на якій був присутній делеґат від Кружка РШ в Бережанах п. Пашковський. Вислідом анкети було зголошення к. 30 охочих до підписання декларації за заведенням у місцевій школі української мови як викладової.

В дні 21. грудня пішов п. Василь Мамчур, голова чит. „Просвіти", до солтиса громади Котів із запитом, що треба дальше робити в цій справі. Солтис взяв від нього одну декларацію та пішов до війта в ціли засягнення інформацій.

У дні 22. грудня заявив солтис п. В. Мамчурові, що всі ці декларації мусять підписати батьки в його присутности і він віддасть їх до ґміни, бо так розпорядив війт Познанський. Батьки так і зробили з тим, що солтис Ян Цесельський мав видати їм потвердження, що такі декларації зложив у війта. По кількох днях він заявив, що війт Едвард Познанський зажадав, щоб усі в цій справі заінтересовані підписали ці декларації в нього особисто. Тому згаданий вище Василь Мамчур та ще кількох громадян вибралися до збірної ґміни до Потутор. Війт приняв тільки Василя Мамчура і заявив, що декларації відійшли до Бережан до Інспекторату. Одначе Василь Мамчур довідався дня 28. грудня через о. кан. Бачинського (який телефонував до інспектора), що таких декларацій інспектор від війта не дістав; тоді інтервеніював о. кан. Бачинський у повітового старости, який обіцяв цю справу поладнати.

В дні 29. грудня зявився нагло в Котові війт Познанський і закликавши Василя Мамчура до громадської канцелярії, заявив, що приїхав для поладнання справи плєбісциту та зажадав негайно присутности всіх тих, які хотілиб підписати згадані передше заяви. А коли Василь Мамчур вияснював йому, що так нагло і без ніякого повідомлення все те відбутися не може, бо люди заняті роботою і трудніше їх буде так нараз стягнути, війт сказав, що ціла ця справа — це одно велике крутійство та дурна робота. Одначе коли Василь Мамчур упевняв війта, що це не дурна робота, а загальне бажання багатьох громадян та що крутійство є тільки по стороні солтиса та війта, той останній ударив його кілька разів по лиці.

Так закінчились покищо заходи громадян Котова в справі плєбісциту за українською мовою навчання в школі.

——o——

Після конґресу польських людовців.

ЗАЛИЦЯНКИ ДО УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯН — І КОЛЬОНІЗАЦІЙНІ СПРАВИ.

В неділю 17. ц. м. вечором закінчився надзвичайний конґрес партії польських людовців у Варшаві приняттям низки резолюцій, які частинно сконфісковано за критику санац. системи правління. Текст цих резолюцій вже по конфіскаті помістив орган ППС. „Роботнік" з 19. січня ц. р. (ч. 20.). З них довідуємося, що партія польських людовців заявляється за демократією і буде протиставитись рішуче санаційній системі, фашизмові з права і комунізмові з ліва. Людовці заявляють, що будуть співпрацювати зі „щиро демократичними партіями", щоб здійснити конкретні цілі.

Після того йдуть залицянки людовців до українських селян у Галичині, яких вони хочуть використати для своїх цілей.

Тому то „конґрес висловлює переконання, — читаємо в шестій резолюції — що співпраця в „Стронніцтві Людовім" польських та українських селян, кермована спільним селянським інтересом з одного боку і пошаною національних та культурних потреб обох сторін з другого боку, є найкращим шляхом, щоб розвязати проблєму співжиття обох національностей в польській державі.

Далі конґрес висловлює своє розчарування до органів влади, бо вони — мовляв — кермуючись ненавистю до „Стронніцтва Людового" протиставляться враз з українськими шовіністами (?) припливові українських селян до людових організацій".

Ця резолюція потверджує, що ті самі польські людовці, які спільно з урядом Вітоса переводили масову кольонізацію українських земель при допомозі спроваджених кольоністів з корінної Польщі, намагаються використати тепер нужду нашого села і заманити наших селян до свого партійного воза і хоч би навіть по їх трупах, як це було з крівавими подіями в Острові Тулиголовськім, осягнути свою ціль — захопити владу у свої руки.

В чергових резолюціях людовці заявляються за „здійсненням великого пляну перебудови господарсько-суспільної структури, щоб довести до поправи господарського життя Польщі. Тому конґрес заявився за земельною реформою, щоб „затерти вікову суспільну несправедливсіть", але дискретно промовчує, що земля на українських територіях повинна перейти в руки українських селян. Вкінці конґрес домагається амнестії (для б. берестейських вязнів, головно Вітоса — прим. Ред.) і скасування табору в Березі Картуській.

„Роботнік" підкреслює, що конґрес не виявив ніяких розломових тенденцій, але навпаки — зміцнив ще більше солідарність людовців.

——o——

Еспанський червоний консуль надуживає своїх вольностей.

Демократичний посол з вашинґтонського парляменту Мек Кормік домагається, щоби державний секретар перевів слідство проти еспанського консуля в Ню Йорку, що мабуть анґажує американських летунів до служби в Еспанії та відібрав йому екзекатер (дозвіл виконувати консульські обовязки). Згаданий консуль відмовив пресі всіх інформацій в тій справі.

В Ляредо (Тексас) американська митна сторожа затримала на мексиканському кордоні вантаж однострої́в, вартости 3,000.000 долярів; його мали вислати до Картахени через мексиканську пристань Веракруз. Митна станиця чекає інструкцій з Вашинґтону.

Демократичний сенатор Томас зложив проект закону, що дає президентові право забороняти вивіз военного знаряддя та інших товарів до держав, що воюють.

——o——

Відповідь Бурґосу і Валенсії

НА ПРОЄКТ КОНТРОЛІ НЕІНТЕРВЕНЦІЇ.

Як подає Райтер, **валенсійський уряд** відповів, що на проект контролі над невтральністю супроти Еспанії в принципі ставиться **прихильно**, але застеріг собі свободу поведінки на випадок нарушення договору.

Навпаки **уряд з Бурґосу** відкинув проект контролі, звертаючи увагу на те, що тисячі французьких добровольців переходять Піринеї; він висловив Великій Британії признання за пошану невтральности і гуманну діяльність.

З ПРИРОДИ І ЖИТТЯ.

Наше народнє здоровля.

Крім землі, такої плодовитої і вивінуваної у всі природні багатства та красу, що нема майже у цілім світі їй рівної — мали ми до недавна, бо до світової війни, одну ще велику цінність: народне здоровля.

Ми були дійсно здорові, а вслід за цим на все витрівалі. Завдяки нашому здоровлю, пережили ми всяке історичне лихоліття, воєнні жорстокости та віковічну неволю, — нечувану нужду і всякі фізичні та духові муки. Якби не це наше, кріпке колись здоровля, з нас би вже й сліду не було.

Та від 1914. р. стан народнього здоровля в приспішенім темпі гіршає. Знають про це найкраще наші лікарі, і нераз про це зі сумом згадують. Знаємо й ми, чому народ наш нездужає. Постійне недоїдання підчас війни, незнане навіть тоді іншим народам, та повоєнні злидні, разом з матеріяльною крізою включно, виснажили нас цілковито. Всякі воєнні страхіття потрясли нами, з природи миролюбними людьми більше, ніж іншими, і понадривали наші нерви. Тимто ми, і наші нащадки, стали по війні такі вражливі на недуги та слабосилі. Заразливі недуги, що їх нанесла світова війна, не лише скосили у нас більше людей, ніж денебудь у світі, а й тягнуться між нами і далі у своїх погубних наслідках та тягнутимуться в безконечність, якщо не станемо їх поборювати ширенням гигієни побуту. Знаний нам добре ворог алькоголь, доконує решти. Як відомо, злі фізичні умовини мають сильно відємний вплив на психіку. Цеж видно по ділах. Бо вже і між нами загніздилися всякі злочини: підлі, безпідставні наклепи, злоба, кріва, особиста помста, ненормальне підозрівання всіх і вся, чвари та напасти. Всі ті морально нездорові прояви є наслідками ненормального, хорого духа народу. А в усіх нещасть, які впали на нас у двох останніх десятиліттях, це є найгірше і найнебезпечніше, бо фізична і душевна дегенерація народу може спричинити цілковиту його загибіль.

Наша суспільність занята тепер матеріяльним піднесенням народу, майже не звертає уваги на цю справу, політики-ж мають свої політичні клопоти. На занепад народнього здоровля звернули увагу наші лікарі, і, треба признати, щиро, а нераз то й безкорисно працюють над його поправою.

Від нового року ті наші найліпші други, почали видавати гігієнічний часопис „Народнє Здоровля", що представляє собою популярно-гігієнічну газетку. Лікарів українців є все іще замало, щоб могли обслужити наш, багато міліоновий нарід. Не всюди може дійти їх лікарська поміч і порада — одначе всюди, в найдальшу навіть закутину, дійде їх часопис, а з ним гігієнічні вказівки і поуки.

Ніхто не заперечить, що в загальній освіті народу, гігієнічна освіта повинна заняти перше місце. Наші лікарі, що започаткували таке велике діло і своєю працею підтримують його постійно, сповняють совісно свій лікарський і громадянський обовязок; нашим обовязком є допомогти їм у цьому і підтримати згаданий часопис. Це буде нашою співпрацею над зміцненням здоровля народу, тимсамим і його сили.

Нам би треба змагати до того, щоби, як не тепер, то бодай колись, мати свою власну Інституцію Народнього Здоровля. Наші майбутні лікарі-вчителі моглиб бути у цій інституції відповідно платними урядовцями, щоб у кожній хвилині могли радою служити всім, що занепадають на здоровлю, або хотять його розвивати.

Володимира Жуковецька.

—o—

На що люди вмирають у Польщі.

Стан здоровля населення краю найлекше пізнати у містах, бо там найлекше про статистику. Статистика із 1935 р. виказала спадок смертности населення із 14,4 проц. (1934) до 14 проц. Статистика показує дуже цікаві дані, на які недуги вмирають люди у Польщі. Подаємо статистику для 12 великих (понад 100 тис. нас.) міст Польщі.

Перша цифра вказує загальне число померлих на дану недугу, друга у скобках вказує кількість осіб на 10.000 людей вмирає на дану недугу. І так на першому місці причиною смерти є недуги серця — 7.526 (20,9), дальше сухоти легенів — 5000 (13,9), запалення легенів — 4.046 (11,2), пістряк (рак) та інші лихі новотвори — 3.531 (9.8), від старости — 2.250 (6,3), із вродженого хирлявства та недорозвою — 2.084 (5,8) хороби кормового проводу 1.899 (5.3) удар і розмягчення мізку — 1.817 (5.0), недуги віддихових доріг — 1.108 (3,1), нагла смерть — 828 (2,3), запалення нирок — 622 (1.8). Інші недуги бувають рідше причиною смерти.

В порівнинні із 1934 р. майже всі недуги дали менший процент смертности; лише ґрипа, хороби серця та мізковий удар дали у 1935 р. зріст смертности.

Дуже цікава є остання позиція цієї статистики, а саме смерть з невідомої причини. У 1934 р. 2,1 проц. причини смерти не розпізнано, а у 1935 цей процент зріс на 2.5.

Статистика є дуже додатна, бо виказала значний спадок занедужань і зріст здоровля населення. Це стоїть безумовно у звязку із поширенням лікарської опіки (безплатна опіка над безробітними, збільшення числа лікарів у малих містечках і селах).

Що властиво маємо їсти?

Цим питанням займається спеціяльна галузь лікарського знання т. зв. дієтетика. Вона поділила ріжні споживчі продукти на високовартні для організму і маловартні. Також визначує вона, як повинен віджавлятися хорий при якійсь недузі.

Недавно два лікарі нюйорського шпиталю видали сенсаційну працю, де подали просто революційні погляди на справу відживи. Вони піддали у сумнів т. зв. тяжко- і легкостравність деяких страв. Нпр. свиняче мясо вважаємо загально за тяжкостравне; згадані лікарі переконалися, що лише 13 проц. недужих зносило зле свинину, зате молоко, яке загально вважають за легкостравне, зносило зле аж 26 прц.

Загально відомо, що при ріжних недугах (гарячкових, кормового проводу, тощо) часто лікарі приписують голодівку, мотивуючи це тим, що легка голодівка прочищує організм від хоробових отрут.

Автори праці твердять, що голодова дієта є навіть шкідлива, бо збільшує закващення крови та організму продуктами розпаду власного білка та товщу. Ці лікарі кажуть, що неслушно кладуть безмясне віджавлювання перед мясним; навпаки: брак мяса тягне за собою прикрі наслідки. Вони доказують, що не товстіємо від картоплі та хліба, але від сухарів, якими власне годуються люди, що хотять похудіти. Сухарі мають вдесятеро більшу віджавну вартість, ніж свіжий хліб, де є великий процент води. Врешті подають у сумнів значіння вітамін, кажучи, що їм приписується за велику ролю.

У цих поглядах є безумовно частина правди, бо найновіші досвіди виказують, що хорим спеціяльно на гарячкові недуги треба подавати солідні, поживні страви, щоб зміцнити їх сили потрібні до боротьби з недугою.

СИНЄ ОЗЕРО В КРАТЕРІ.

У Каскадових горах в стейті Орегон (Зл. Д. П. Амер.) є цікаве озеро. Воно довге на 10 км., а на 6.5 км. широке. Озеро находиться всередині кратеру вулькану, якого береги є високі від 150—600 м. понад поверхню озера. Зміряли, що воно є дуже глибоке, місцями до 600 м. Це дивне озеро не має ніякого відпливу, одначе вода у ньому все свіжа та ніколи не замерзає, дарма, що поверхня озера находиться на висоті яких 1800 м. над рівнем моря. Білі люди відкрили це озеро щойно у 1853. р. і назвали його „Гранатовим озером". Коли з високого берега дивитися на воду озера, то вона міниться чудовими кольорами. Над мілкішими місцями мерехкотить воно ясно туркусово і чим глибша вода, тим синіша барва, аж до барви пруської синяви. Коли їхати по озері човном, то воно виглядає гранатово як темне індиго. Коли вітрець збиває хвилі на озері, то не можна опертись захопленню, так чудово грають у воді відтінки синьої барви.

Це чудо природи зацікавило вчених. Е. Петтіт, якого вислала Нар. Академія Наук зайнявся дослідженням причин цієї незвичайної синяви води. Він прослідив, що вода дивного озера не має ніякого коліру, а причиною синяви є незвичайна чистота води, де нема ніякої нечистоти. Синя барва походить від розпорошення світляних променів. Згаданий учений доказав це експериментом зі звичайною водою, яку позбавив домішок пилу та іншої нечистоти. Така вода розпорошувала також світло, даючи синє забарвлення. Так розвязали тайну „Гранатового озера".

—o—

І ІНТЕЛІҐЕНТИ ВІРЯТЬ У ЗАБОБОНИ.

Професор дорпатського університету Льо ортіс занявся цікавим питанням, який вплив мають забобони на психіку людей інтеліґентних, що здавалось би повинні бути вільні від смішних пересудів.

Він розіслав до своїх професорів-товаришів, учених та багатьох інтеліґентів свого краю „письмо-ланцюг", що на ньому виписав поручення переписати зміст письма кілька разів і розіслати його знайомим. Коли хтось не виконає поручення і перерве „ланцюг", чекає його страшне нещастя.

Експеримент дав несподіваний вислід: показалося, що понад 90 прц. адресатів виконало точно доручення, настрашившися „нещастя". Досвід виказав, що професори та вчені, себто найвища інтеліґенція краю, є так само забобонна, як і прості смертельники.

—o—

КРОВ У КОНСЕРВАХ.

На конгресі партії праці в Льондоні Ізабеля Бравн подала цікаві подробиці лікарської помочі воюючим у Еспанії. М. ін. сказала, що до трансфузії крови уживають там т. зв. „консервованої крови". Анґлійські лікарі тримають кров у холодільнях. Кров є вже переділена на чотири ґрупи. По розслідженню, до якої ґрупи належить кров раненого, що потребує крови, стративши багато своєї, лікарі скоро вливають йому до жил „консервовану кров", ідентичну з його ґрупою, підогрівши раніше кров до температури тіла.

—o—

КАВА БЕЗ КОФЕЇНИ.

Ці смакуни кави, що їм з огляду на серце не вільно пити кави, з певністю втішаться, довідавшися, що винайдено спеціяльний ґатунок кави, що майже не має трійливої для них кофеїни.

Природник Бертранд прослідив 22 відміни кави (кофея) і ствердив, що між ними є такі, що не мають цілком кофеїни, або мають її у дуже малій кількости.

На Коморійських островах росте „Кофеа Гумбольціяна", що зовсім не має кофеїни, а „кофеа маврітаніяна" має лиш 0,07 ґамма прц. кофеїни, коли звичайна „арабська кава", що її вживаємо, має до 1,6 ґамма прц. (для пояснення — ґаммапроцент — це 1 міліонова частина процента).

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

30 міліонів чужинців.

Скільки на світі чужинців? Це не жартівлива загадка, але поважне питання, яке прослідило і розвязало Міжнародне бюро праці при Лізі Націй. Під чужинцями треба розуміти людей, які живуть постійно поза місцем своєї приналежности і уродження. Скількість тих чужинців незвичайно сильно збільшилась після воєнної хуртовини і під цю пору осягнула величезну цифру 30 міліонів, значить, що 1,6 відсотків населення цілого світу живе не на рідній землі.

Найбільше чужинців живе у Злучених Державах: 6,300.000 людей, значить 22 відсотків чужинців із цілого земського простору. В Аргентині нараховують 2,800.000 чужинців. На третім місці стоїть Франція (2,700.000). Далі йде Бразилія (1,500.000 чужинців) і Німеччина (787.000).

Це загальні цифри. Не менше цікаві дані про т. зв. „індекс чужинців" значить про скількість чужинців на кожну тисячку місцевих громадян. Для Европи цей індекс дає 15 відсотків. В поодиноких державах вони сильно хитаються. Нпр. у Люксембурзі на кожну тисячку тубільців припадає 186 чужинців, у Швайцарії 87, у Франції 66, в Австрії 43, в Німеччині 12, в Болгарії 10 і т. д.

Найменше чужинців на тисячку населення припадає в Італії і Фінляндії (3 на 1000). Цікаве, що в післявоєнних часах слідний сильний відплив азійського елементу зі сходу на захід. В 1913 р. в Европі й Америці проживало 4 і пів міл. емігрантів з Азії, а в 1935 р. 9 міл. У порівнянні до передвоєнних часів відсоток чужинців у деяких державах упав (в Німеччині 25 відсотків менше чужинців), але в інших збільшився (у Франції з 29 підскочив на 66 чужинців).

Яка буде погода в 1937 р.

Англійські віщуни погоди видають кожного року бюлетин, у якому віщують яка буде погода у найближчім році.

На 1937 р. ворожать англійські віщуни сильні морози при кінці зими, дуже скору весну, прегарну погоду у другій половині травня, яка вдержиться аж до кінця червня. Липень буде дощевий, серпень і половина вересня назагал теплий і погідний.

Льондонський метеорольоґ П. Сміт ще точніше устійнює свої віщування. Хвиля морозів прийде у другій половині січня (як бачимо, то ця ворожба правдива, бо морози справді починають давати́сь у знаки). Перші дні лютого будуть ще студені, але вже по кількох днях потеплів. При кінці місяця знову позимніє. Також березень буде назагал холодний. На квітну неділю (очевидно латинську) настане прегарна погода. У квітні змінна погода, на сході Европи бурі. Коронаційні паради в Англії будуть відбуватись при непевній погоді і щойно в другій половині місяця погода устійниться.

Найбільші спеки настануть на думку Сміта — у першій половині вересня. Можна надіятись, що цілий вересень і половину жовтня теж трівати́ме гарна, соняшна погода.

Суддя, який засудив самого себе.

В Пітсбургу (Пенсильванія) суддя Месмен засудив сам себе на три дні вязниці за нарушення правил вуличного руху. Звичайно за такий проступок належиться кара 1 доляра. Одначе гострий суддя пристосував до себе найвищий вимір кари, щоб доказати, що він і для себе самого справедливий і тому, щоб самому переконатись на власній шкірі, як почувається людина за залізними решітками.

Одначе суддя Месмен забув, що на світі істнує ще й начальник вязниці, який зараз першого вечора звільнив „арештанта" в нагороду за добру поведінку.

Цей недовгий побут у вязниці — на думку Месмена, поміг йому познайомитись у практиці з життям мешканців вязниці. Ця проба поможе йому виконувати на будуче краще свої суддівські обовязки. Месмен заявив, що кожний американський суддя повинен пересидітись короткий час у вязниці, щоб пізнати як переводять у життя рішення судді.

—o—

Досліди над серцем летуна в повітрі.

Підчас летів на ріжних висотах, головно підчас акробатичних летів, в організмі летуна доходить до ріжних змін, які впливають на функції серця. А відомо, що від правильного діяння серця залежить безпека лету. Одначе дотепер не можна було переводити основних дослідів над станом серця летуна підчас ріжних летунських еволюцій тому, що досліді апарати не ділали правильно підчас лету. Тепер збудовано незвичайно чутливий апарат, який дає змогу досліджувати серце летуна безпосередньо, зі землі. Летун має слухавку приміщену на грудях в околиці серця, яка схоплює рухи серцевого мяза і при допомозі чутливої радіоапаратури пересилає їх до центральної стації, де лікар, який сидить у свому кабінеті, може без ніяких труднощів контролювати докладно реакції серця летуна на ріжних висотах і в ріжних еволюціях.

БОРОДА ЮРІЯ VI.

В Льондоні кружляють поголоски, що найближчі дорадники Юрія VI, які були теж вірними дорадниками Юрія V намовляють короля запустити таку саму бороду, яку носив покійний батько, щоб тим підчеркнути ще більше свою схожість із батьком. З другої сторони борода була би найкращим доказом, що теперішній король зовсім зірвав з короткою „революційною" епохою Едварда VIII.

У двірських колах запевняють, що популярність Юрія VI сильно зросла би серед найбільш консервативних кол населення, значить у більшій частині краю, якщо він запустить бороду.

ПОДАТОК НА БРИТВИ.

Союз чехо-словацьких фризієрів звернувся з проханням до міністерства промислу і торговлі, щоб воно наложило спеціяльний податок на бритви. Фризієри мотивують це тим, що в останньому часі дуже збільшилася продажа бритв на приватнім ринку. Щораз більше осіб голиться в дома і тим самим утруднює положення фризієрських підприємств. Податок на бритви злагіднить — на думку внескодавців — тяжке положення фризієрів у Чехословаччині.

Ширіть наш часопис!

ДИВОГЛЯДИ.

ОБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИ ДУРНОТИ.

Один американський багатій хотів обезпечитися у великім обезпеченевім товаристві від дурниць, які його син, що саме тепер має 2 роки, може колись наробити. Обезпеченеве товариство веліло двом детективам слідити за життям дитини. Детективи ствердили, що найприємнішою забавою малого хлопця було сісти на відчиненім вікні і кидати за прохожими чорнильцями. Очевидно, що обезпеченеве товариство негайно зірвало контракт, хоч обезпеченева премія була дуже висока.

КЛЮБ „ОКУЛЯРНИКІВ".

У Ню Йорку заснували недавно „Клюб окулярників". Тому, що на підставі переведеної статистики у Злучених Державах є приблизно 8 міліонів людей, які носять окуляри, організатори надіються, що новий клюб побе всі історичні товариства. Вже тепер начислюють у самім Ню Йорку 30.000 членів. Під цю пору їздять шефи пропаганди цього клюбу по цілій державі і агітують, щоб усі „окулярники" вступали в члени клюбу. Найважнішим арґументом пропаганди є те, що клюб поведе акцію проти неоправданих насміхів над людьми, які носять окуляри. Одночасно клюб буде вести матримоніяльне бюро, щоб всі, що носять окуляри, могли легко робити знайомости, та щоб їм облегчити подружжя.

Свято Йордану у Львові.

Не зважаючи на великий мороз цьогорічне свято Йордану у Львові пройшло не менше величаво, ніж минулого року. Вже перед 10-ою год. передполуднем почали надходити до Ринку процесії з усіх наших церков у Львові з братствами і вірними. По 10-ій год. надійшла процесія з Преображенської церкви, де Преосв. Іван відправив в асисті крилошан Капітули архиерейську Службу Божу. Акту водосвяття довершив Кир Іван в асисті крилошан Капітули і численного духовенства при керниці напроти прибраної килимами домівки Союзу Українських Купців та аптики Терлецького. На Службі Божій і в акті водосвяття взяли участь представники всіх українських установ та організацій під проводом през. д-ра Костя Левицького, послів: В. Целевича і д-ра Ст. Біляка, дир. М. Заячківського й ін. Корпоративну участь у поході з прапорами взяли члени кількох львівських цехів і т-ва „Зоря“, „Воля“ й „Сила“ та члени Марійського Т-ва Пань, а оркестри двох перших товариств пригравали ввесь час у поході колядки та щедрівки. Підчас богослуження і в поході співав хор питомців. По водосвяченні Кир Іван покропив свяченою водою тисячі вірних ,що залягли хідники і велику площу на Ринку з усіх чотирьох боків.

Одночасно в архикатедральнім храмі св. Юра відбулося водосвяття для греко-католицьких вояків. Архиерейську Службу Божу відправив Преосв. Никита в окруженні духовенства. На цьому богослуженні був ген. Каравевич-Токажевський, командант VI. О. К. з вищими старшинами, представник воєвідства Харевич і заступник староства м-р Кіршнер. Опісля Кир Никита посвятив воду, а військовий капелян о. Стеткевич виголосив відповідну проповідь до вояцтва. По богослуженні ген. Токажевський у захристії особисто подякував Преосв. Никиті за відправу Служби Божої та посвячення води спеціяльно для вояків.

Ось так скасували ц. р. водосвячення на Марійській Площі, де брали участь минулими роками москвофільські недобитки.

Для православних вояків посвятив воду в керниці при вул. Курковій військовий православний капелян. Воєвідський уряд і староство репрезентував там м-р Лисий.

СВЯТО ЙОРДАНУ У СТАНИСЛАВОВІ.

Не менше величаво випало свято Йордану у Станиславові, де архиерейську Службу Божу відправив Преосв. Іван Лятишевський в асисті крилошан Капітули й опісля довершив акту водосвяття. На богослуженні були присутні представники цивільної і військової влади на чолі з воєводою ген. Паславським і почесна компанія війська. В богослуженні і водосвятті взяли участь непроглядні маси народу.

СВЯТО ЙОРДАНУ В ПЕРЕМИШЛІ.

По архиерейській Службі Божій у катедрі, яку відправив Преосв. Григорій Лакота в окруженні крилошан Капітули і численного духовенства, вирушила в год. 10-ій процесія з непроглядною масою вірних на Сян, де Кир Григорій посвятив воду.

Для грекокатолицьких вояків відбулося в год. 9-ій рано богослуження в гарнізоновій церкві, яке відправив капелян о. Е. Ваврик. Опісля пішла теж процесія над Сян, де о. Ваврик в асисті духовенства посвятив воду.

——o——

За привернення емеритам повної емеритури.

В середу, 20. ц. м. соймова буджетова комісія розглядала прелімінар буджету емеритур і рент у присутности мін. Квятковського. Референт пос. Остафін підкреслив, що емеритальні справи в Польщі дуже складні тому, що в Польщі є емерити трьох колишніх займанницьких держав. Підкреслив, що видатки на емеритури постійно зростають, але на щастя вже загамовано у великій мірі необережне усування урядовців. Справа емеритів ускладнилась головно внаслідок декрету з 22. листопада 1935. р. Згадав, що мін. Квятковський призначив дещо гроша на частинну реформу емеритур, яка обійме найгріше платних емеритів. Опісля обговорив діяльність державного емеритального заведення, яке обійме емеритури щойно по 30-ох роках. Щоб упорядкувати емеритальні справи референт висунув такі домагання: 1) покликати спеціяльну комісію, щоб провірила службу кожного емерита особисто; 2) піддати новим лікарським оглядинам усіх молодих емеритів і привернути назад до служби здорових емеритів; 3) скасувати декрети у справі емеритів з 22. листопада 1935. р. Вкінці заявив, що зголосить новий законопроект у справі емеритів і подрібно розглянув буджет емеритур.

Крім того радила соймова правнича комісія і буджетова підкомісія для лісних справ.

В год. 4-ій пополудні почалося пленарне засідання сойму.

Вистава Марії Дольницької в Празі.

На днях закінчилася у Празі вистава емалієвих праць нашої відомої артистки Марії Дольницької. Про відкриття вистави була вже коротка згадка в „Ділі“ з початком грудня м. р. Тепер подаємо додаткові відомости, що можуть поцікавити наших читачів.

Вистава Марії Дольницької відбулася разом з виставою праць Отта Недбаля, що від 1931 р. був постійним співробітником нашої артистки, виготовляючи монтажі емалів. Отто Недбаль виставляв свої ювилейні праці, зокрема пре-гарні металеві таци з орнаментальною та іншою чеканкою, пугарі, бронзову статуетку, проекти і рисунки ювилірських праць тощо. Марія Дольницька виставляла добірну збірку своїх праць, здебільша зовсім нових і лише в меншій частині відомих з інших вистав або репродукцій (зокрема в „Мистецтві“ АНУМ). Більшість праць виконано способом т.зв. перегородчастої емалі, відомої на Україні у візантійську добу X—XIII ст., меншість — новітнім способом французької школи. Цей останній спосіб хоч і дуже ефектовний, бо дає змогу зливати ріжні барви емалі, але уступає вишуканій красі, доцільности і багацтву кольорів перегородчастої емалії.

Діяпазон мистецьких інспірацій М. Дольницької дуже широкий. В її композиціях нерідко відбиваються египетські та східні примітиви, дуже часто перепрацьовані мотиви раннього ренесансу, але найбільше притягають її грецькі примітиви. Незвичайно цікаві ті перегородчасті емалії, де українські народні сюжети опрацьовані в дусі графічних рисунків на грецьких вазах. Такі композиції вийшли у високій мірі оригінальні, свіжі й яскраві та наглядно вказують, що українське мистецтво справді має багато спільних рис з грецькою мистецькою культурою.

Позатим в працях М. Дольницької імпонує висока техніка, прецизність і докладність виконання, поруч з дотепним помислом та своєрідним стилем у рисунку і кольорах, що буває лише у виробленого мистця. Тому не диво, що виставка пройшла справді з великим моральним і матеріяльним успіхом (продано 10 кращих річей). Чеська фахова критика з великим признанням висловлюється про високий мистецький і технічний рівень виставлених праць, а Мистецько-промисловий музей, де відбулася сама вистава, вважав потрібним підкреслити, що Прага є перша серед славянських міст (крім батьківщини артистки), що влаштувала виставу такої видатної артистки!

Сама інсталяція вистави переведена зразково з великим смаком; більшість експонатів приміщена в просто і доцільно улаштованих шкляних вітринах так, що кожну річ можна було оглядати зі всіх чотирьох боків.

Вистава емалій М. Дольницької була так великою пропагандою українського мистецтва і тим самим і української справи. Хоч не було спеціяльного друкованого катальогу, але в окремій рамі на виставі були поміщені інформації про праці артистки і про саму артистку. Отже кожний оглядач вистави міг прочитати, що „Марія Дольницька є українкою і належить до Асоціяції Незалежних Українських Мистців у Львові“.

Як шанують праці М. Дольницької за кордоном чужинці і як не оцінюють (на жаль!) свої земляки, нехай послужить такий факт, що виглядає на анекдот. Дехто з наших достойників, бажаючи мати мистецькі емалії, шукали відповідної фірми у Відні, щоби виконала цю роботу. Німці-віденці порадили звернутися до М. Дольницької як одинокої у Відні (а може і в цілій середній Европі) артистки, що може виконати таку працю справді помистецьки при досконалій техніці. Тоді згадані достойники звернулися по опінію до одного українського історика мистецтва у Львові і дістали ...негативну оцінку. Вреші праця опинилася в одній віденській фірмі, а вислід був такий, що позолота була так невміло зроблена, що пообліталa (з емалії!), а сама емалія з технічного і тимбільше мистецького погляду є безвартісна.

Коли цей приклад (а таких є більше в українському житті) дуже не зворушує сучасників, то нехай буде вільно зберегти його для історії.

В. К-о.

БОЛЬШЕВИКИ ЗАХОПИЛИ ЯПОНСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ.

ТОКІО, 20. 1. ПАТ. Агенція Домеї повідомляє, що большевики затримали у Владивостоці японський корабель, який кружляв між Владивостоком і найбільшими японськими пристанями. Залозі не дозволили порозумітись з японським консулем. Большевицька влада відмовилась теж видати японському консулеві дипльоматичну почту.

Чи сойм і сенат

БУДУТЬ ПЯТИМ КОЛЕСОМ У ВОЗІ?

У вівторок 19. ц. м. почала наради буджетова комісія сенату у справі буджету на 1937-38. Референт буджету сойму сен. Петражицький розглянув систему правління і спинився над ролею законодатних установ на основі нової конституції. Політичні звичаї — підкреслив сен. Петражицький — вирішать, чи польський парлямент набере „румянців життя“ чи недужатиме на „недокровність“ і буде „пятим колесом у возі“. Збереження рівноваги в праці державних органів залежить від політичної мудрости державних мужів.

В дискусії промовляв сен. Радзівіл, який прийшов до висновку, що виборча ординація, що є основою теперішнього парляменту, невдоволяє, бо відсуває велику частину суспільности від участи у політичному житті. Тут слід дошукуватися одної з причин непопулярности сойму і сенату у краю. Довше спинився над взаємними уряду до законодатних установ кажучи, що багато міністрів відноситься навіть до річевої критики в соймі чи сенаті як до бажання надокучити їм. Вкінці сподіється, що уряд змінить своє становище. Становище сен. Радзівіла піддержували теж інші сенатори.

В середу комісія розглядала прелімінар буджету президії ради міністрів.

Практичний куток.

ЩО ДОБРЕ ЗНАТИ НАШИМ ПАНЯМ?

Чимало недосвідчених пань, що купують сметану — судять про її якість, здебільша на основі її густоти. При тому не знають або забувають, що є чимало способів, якими несовісний продавець може дати хоч густу та маловартісну щодо товщу і зафальшовану сметану. Про якість сметани рішає тільки процентова кількість товщу, яка може бути велика, хоч сметана виглядає на око й рідка. Єдиний спосіб не дати себе обманути й за свій гріш дістати дійсно повновартісну й щодо кількости товщу дійсно добру сметану — це купувати її у крамницях Маслосоюзу, який дає повну запоруку, що сметана є дійсно нефальшована й щодо проценту товщу високовартісна.

——o——

НОВИНКИ.

— **Висилаємо точним передплатникам книжку!** Згідно з нашою заповіддю висилаємо цього тижня перший том повістевої бібліотеки „Діла“ на цей рік, яку видаємо тепер як премію для точних передплатників. Пригадуємо, що умовою дістати безплатно книжку є вплатити до 15-го кожного місяця передплату за даний місяць та понад передплату 25 сотиків на порто. Кожний такий точний передплатник дістане що-місяця книжку вже 20-го. Цього місяця експедиція запізнилася з двох причин: численних наших свят, в яких не працює друкарня, і виїмково великого розміру книжки. Книжка, яку дістануть Ш. Передплатники, це повість **Ірини Вільде: „БЄ ВОСЬМА“.** Ця книжка має 18 аркушів друку (288 стор.), себто майже вдвоє більше, ніж передбачувалося спершу на кожну книжку. Крім того пересилка і достава грошей чеком (передплати та 25 сот.) триває кілька днів і тому часом висилка книжки декому з передплатників мусить спізнитися. Через те просимо не хвилюватися: В усякому разі у найближчих днях **всі** точні передплатники будуть у посіданні книжки, повісти Ірини Вільде: **„Бє восьма“.**

— **В роковини проголошення самостійности України,** в пятницю 22-го січня ц. р. в год. 19. у домівці Клюбу Українських Еміґрантів у Львові, площа Бернардинська 2, відбудуться святочні сходини української політичної еміґрації, присвячені роковинам проголошення самостійности України. — **Управа Відділу У. Ц. К. у Львові.**

— **Академічні Вечорі у Львові і в Яворові.** В неділю 24. ц. м. в год. 18. відбудеться в салі „Української Бесіди“ у Львові (Рутовського 22) виклад на тему: „Католицизм і консервативна ідея“. Прелеґент: д-р В. Залозецький. — Того самого дня і в тій самій годині відбудеться виклад у **Яворові** на тему: „Провідні ідеї Михайла Драгоманова“. Прелеґент: д-р К. Чехович.

— **Щедрий вечір українського студентства.** У понеділок 18. ц. м. в навечеря свята Йордану відбулась у салі Муз. Інституту ім. Лисенка спільна студентська святойорданська вечеря, що її зорганізували чотири українські студентські товариства („Основа“, „Медична Громада“, „Ватра“, „Самодопомогове Т-во Укр. Студ. В. Ш. Т.“). Вечеру поблагословив о. прал. Куницький. Взяло в ній участь поверх 150 студентів і представники наших громадянських установ із проф. д-ром І. Раковським і дир. Ю. Шепаровичем на чолі. Характер цієї святойорданської вечері навязував до світлої традиції таких спільних щедрих вечорів Українських Січових Стрільців в окопах на фронті. Змінились тільки зовнішні форми. Той сам ідейний імпульс, який казав Лицарям Червоної Калини йти в крівавий змаг, веде нас сьогодні на велику арену праці для нації. У цих змаганнях чину, осяяних любовю Батьківщини, повних посвяти й самовідречення, українське студентство було й буде пробоєвим куренем. Цю велику ролю українського студентства та його важкі завдання в обличчі жорстокої дійсности підкреслювали всі промовці святочної студентської вечері, що серед щирого настрою протягнулась поза північ.

— **„Чому не дзвонили дзвони Успенської церкви на похороні д-ра Ст. Федака?“** На новинку під цим наголовком („Діло“, ч. 7) дістали ми таке спростування: 1) Неправдою есть, щоби „ключі від дзвіниці Успенської Церкви мав п. Гулла, теперішній сеніор Ставропігії“ — натомість правдою есть, що ті ключі від соток літ находят ся в перехованю канцеляріі Ставропіґійского Института, раз длятого, що в низших кондигнаціях дзвіниці, призначених давнійше на арешт, міститься магазин церковних книг, а по друге, що дуже часто туристів, оглядаючих церков і прекрасну вежу дзвіниці, опроваджує визначений до того возьний Інститута. 2) Неправдою єсть, щоби се була „дрібничкова шикана, у практиці використовувана на те, щоби „мститися“ на небіщиках-українцях, через відмову їм подзвінного“ — правдою натомість есть, що Управа Ставропігії ніколи не відказувала подзвонного небіщикам українцям, если їх родини, або они самі за житя (о. Каргут, о. Стефанович і пр.) о то просили і зложили дрібну оплату для трех дзвонарів. Правдою єсть дальше, що ніхто з аранжерів похоронів д-ра Стефана Ів. Федака не звертався ані до сеніора Гулли, ані до канцелярії Інститута з просьбою, щоби задзвонив „Кирило“, ані навіть ніхто в Ставропігії не знав, що з тілом покійного вступлят по дорозі до Успенскої Церкви, хотя і сеніор і численні члени Ставропігії присутствовали на похоронах і напевно не булиби відказали покійному, котрий тішився загальною симпатією, сеі послідної прислуги. 3) Неправдою єсть, щоби „дзвони Успенскої Церкви дзвонили навіть, коли помер маршал Фош“, — натомість правдою єсть, що дзвонив „Кирило“ разом зо всіми львівськими дзвонами, коли помер маршал Пілсудский. — С почтенієм. **Антонъ Гулла,** сеніор Ставр. Інститута.

— **Хто виграв?** В нинішнім тягненні кляс. льотерії впали м. ін. такі виграні: 50.000 зол. на ч. 177374, 10.000 зол. на ч. 33058 191873, 5.000 зол. на ч. 82984, 2.000 зол. на ч. 9938 36863 44591 74315 85775 88138 88780 145189 168909 172117, 1.000 зол. на ч. 22382 32163 35106 53669 62236 68242 72496 82732 86198 96913 98041 100474 109589 124327 136322 138550 142424 163822 171024 172315 188124.

— **До чого служать людові доми.** В польській осаді Полянці пов. Бучач за почином довколишніх польських діячів приступлено до будови людового дому, який, як читаємо, має причинитися до припинення еміґрації польського населення до Арґентини та продажі землі в українські руки.

— **Конкурс на знимки з Гуцульщини.** Польське Т-во Прихильників Гуцульщини і Татрянське Т-во уладжують у Станиславові конкурс на найкращі знимки з околиць Гуцульщини. Предметом знимок можуть бути краєвиди, гуцульські типи й історичні памятники. За найкращі праці передбачені премії у формі грошевих нагород і фотоґрафічного матеріялу. Чи не моглиб українці подумати про таку імпрезу?

— **Нова поштова аґенція.** З днем 21. ц. м. звинено поштову аґенцію у Віцині золочівського повіту, а зате встановлено поштово-телеграфічну аґенцію в Ремизівцях, що стоїть в урядовій злуці з поштовим урядом у Золочеві.

— **Ще одна наукова нагорода у Львові.** Комітет наукової нагороди м. Львова ім. Б. Дибовського признав нагороду за минулий рік проф. львівського університету, д-рові Руд. Вайґлеві за його наукові праці з ділянки біольоґічних наук. М. ін. він знаний із своїх дослідів над заразком плямистого тифу.

— **Одноденевий демонстраційний страйк** проголосили студенти всіх вищих шкіл у Львові в дні 19. ц. м. у звязку із замкненням університету у Вильні та з причини непризнання знижки оплат та окремих лавок для студентів жидів.

— **Львівська хроніка.** При вул. Сінявській ч. 8. отроївся власник меблевого маґазину в Народньому Домі, Макс Чиш, що збанкротував недавно. — Управа міста звеліла розложити на площах і вулицях огнища, при яких змерзлі прохожі можуть загрітися. — У львівському шпиталі помер 27-літній Федір Гоза із Стоянова радехівського повіту, якого хтось пострілив.

— **Скажений пес.** На Кульпаркові під Львовом застрілили пса вовчура, що покусав передтим кілька осіб і псів. Львівський уряд здоровля взиває покусаних людей, щоби зголосилися негайно на вул. Бурлярда ч. 2. II. п. в інтересі власної безпеки.

— **За унеможливлення екзекуції.** В окружному суді у Львові відбулася розправа у справі зловживань громадського писаря в Маґерові жовківського повіту, який одержавши зі суду екзекуційний наказ, що клав арешт на пяту частину його поборів, не предложив його своєму зверхникові і тимсамим не допустив до стягнення зі своеї пенсії визначеної суми. Кулинича засуджено на 8 місяців вязниці.

— **Краєва хроніка.** В тартаку в Синевідську Вижнім коло Сколього згинув 16-літній Мих. Савчин, поражений електричним струмом. — В Дятківцях пов. Коломия Мих. Лаврук з двома товаришами напав на Мих. Хабарука і пробив його ножем у груди на смерть. Всіх трьох арештовано. — В Пилавщині пов. Товмач підчас суперечки між шевськими терміваторами вбито 20-літнього Івана Ласковського. — В Глинянах пов. Перемишляни до складу Мих. Хамули вломилися злодії і вкрали більшу скількість килимів на суму 8.000 зол. За злодіями гнав і стріляв постерунковий поліції, але вони втікли, кинувши частину вкрадених річей. — Міська рада в Скалі н. Збручем вибрала одноголосно бурмістром міста ем. капітана КОП-у Олександра Осиповського. — На дорозі до Старої Соли (Самбірщина) найшли замерзлого 78-літнього бездомного Павла Висоцького зі Старої Соли. Він замерз після відвідин у свояка. — Особовий поїзд, що їхав із Палагич до Тисьмениці, біля Клубович наїхав на переїзді на віз Петра Ткачука з Микитинець. Оба коні згинули, візника тяжко раненого і непритомного відвезли до шпиталю. — З причини великих снігів перервали автобусову комунікацію на шляху Городенка — Коломия, Городенка — Станиславів і Коломия — Обеотин — Незвиська.

— **Траґічна пригода лещетаря.** В селі Ключеві коломийського повіту вибрався 14-літній Мих. Малиновський з товаришами на лещетарські перегони. За кілька годин його принесли тяжко раненого додому й відвезли до шпиталю в Коломиї. Хлопець, спускаючись з гори, вбив собі лещетарську палицю в черево. Він умер у шпиталі.

— **Пожежі.** В Ярчівцях зборівського повіту згоріли забудування Влад. Моравського. — В Нестаничах пов. Радехів згоріли дві стирти сіна, власність Генр. Гаслюкевича.

— **Жертва скаженини.** Ще в липні м. р. в селі Сьміловицях влоцлавського повіту покусав скажений пес 69-літного Францішка Стасека. Не зважаючи на ради сусідів, він не піддався лікарським оглядинам. Перед кількома днями він нагло занедужав серед проявів скаженини і перевезений до варшавського шпиталю помер.

— **Великі зловживання** в скарбовому уряді в Дрогобичі. Арештовано начальника вимірового виділу М. Бардецького та урядовця Сольського. Дальше слідство ведеться.

— **Відповідальність за смерть льокатора.** Окружний суд у Варшаві видав присуд у справі скарги за відшкодування, якого зажадала родина інж. Ґіртлера, що вмер трагічною смертю підчас купелі в лазничці. Секція тіла викázала, що смерть спричинили ґази, які виходили з лихо збудованого комина. Родина інженера виступила на судову дорогу проти власника дому Вільчинського і професора варшавської політехніки, Журавського, що робив плян будови цього дому, домагаючись відшкодування в сумі 150 тисяч зол. Власник дому старався виказати, що тут було самогубство на романтичному підкладі. Всеж таки суд засудив Вільчинського на заплату 80.000 зол., а скаргу проти проф. Журавського віддалив.

— **Експльозія у фабриці в Лодзі.** У фабриці панчіх братів Лясковських у Лодзі вибухнув котел. Експльозія була так сильна, що викинула в повітря фронтову стіну, знищила машини і ранила 8 осіб, які сильно попарилися. Усіх відставлено до шпиталю. Стіни будинку, нарушені вибухом, погрожують заваленням.

— **Бомба в редакції.** В пивниці дому, де находиться редакція жидівського часопису „Вільнер Тоґ“ у Вильні, вибухла бомба і знищила все внутрішнє уладження редакції. Жертв у людях не було.

— **Потяг наїхав на віз.** На переїзді під селом Білобереги на залізничій лінії Братків-Томашів паровіз ударив у зад воза, на якому находилося четверо дітей у шкільному віці. Один хло…

пець згинув на місці, одному поломило ноги, а одну дівчинку тяжко покалічило. Візник вийшов із катастрофи цілий.

— **Згорів потяг підчас руху.** На лінії китайської залізниці Кантон—Кульон згорів експресовий потяг, при чому 100 осіб утратило життя і 100 попеклося. Пожежу спричинили хемічні продукти, що находилися в багажі одного пасажира. Згоріли до тла 3 вагони третьої кляси.

— **Крадіж на пошті.** В поштовій агенції в Сувалках викрито грошеві зловживання, м. ін. окрадання американських листів. Підчас переводження контролі 33-літній урядовець Владислав Пец застрілився з револьвера. Зловживання сягають до кількох тисяч долярів.

— **П. Сімпсон в оперетці.** Один із чеських театрів у Празі виставить незабаром оперетку Ярослава Янковіча п. н. „Серце і корона". Геройкою оперетки є п. Сімпсон, що довела б. англійського короля Едварда VIII до абдикації.

— **На слідах убивників малого Матзона.** В цілій Америці ідуть горячкові розшуки за вбивниками 10-літнього синка д-ра Матзона. У вантажному самоході, якого вжили були душогуби, знайдено шматину шовкової тканини із жіночого одягу. Власник самоходу, якому вкрали авто, заявив, що тої шматини не було передтим у самоході. Знайшли теж частину дитячого вбрання і мішок з мужеським одягом у хаті, віддаленій 5 миль від місця, де знайшли змасакроване тіло хлопчини. Там знайшли теж ніж і молоток, якими його вбито. Поліція реконструує хід убивства так: Спершу злочинці пробували вбити хлопця ударом ножа в плечі, на що вказує колена рана на плечах дитини. Опісля розбили їй молотком череп. У каліфорнійському місті Сакраменто арештували чоловіка дуже подібного до душогуба, за яким шукають, і подряпаного на лиці. Кажуть, що це один з колишніх пацієнтів д-ра Матзона. Він був інтернований в заведенні для божевільних, звідки втік. Слідство ствердило, що дитину схопило і вбило кілька осіб і тому поліція глядає за дальшими спільниками, м. і. одною жінкою.

— **Сильна снігова хуртовина** шаліє над південною Англією, Північним Морем, Данією і Балтійським Морем. Всяка комунікація на землі і морі зірвана. В Ютляндії снігові насипи доходять до 20 метрів заввишки. Кораблі на морях находяться в небезпеці. В південній Німеччині паде дощ.

— **Вибух у копальні.** В мексиканській копальні цинку в Нуева Розіта згинуло наслідком вибуху 33 робітників, а 28 тяжко ранило. Кільканацятьох перевезли в безнадійному стані до шпиталю.

— **Збирають відпадки в Німеччині.** Акцію збирання і вжиткування відпадків німецька влада унормувала строгими приписами, які велять збирати: 1) всякого рода шмати; 2) старі, зужиті предмети або частину предметів з бронзу, мідь, мосяжу, алюмінія, ніклю, олова, цини, цинку; 3) залізний та сталевий лом; 4) старий папір; 5) заячі, крілячі та всякі інші шкірки і футра; 6) всякі фляшки, з винятком від ліkарств, 7) кости. Особлившу увагу звертають притім на пропаганду збирання відпадків серед населення.

— **Ріжні вістки.** В Єлгаві на Литві упав із ширяком з висоти 20 метрів управитель ширякової школи Трамдах і згинув на місці. — Наслідком великих дощів в Північній Америці вилляла ріка Огайо зі всіми допливами, заливаючи 1.200 квадр. кіл. простору.

Останні вісти.

ПЕРЕМОГА НАЦІОНАЛЬНИХ ВІЙСЬК ПІД МАДРИДОМ. НАЙЗАВЗЯТІШИЙ ПРОТИНАСТУП ПІД МАДРИДОМ.

СЕВІЛЛЯ, 20. 1. ПАТ. Радіостація оголосила такий комунікат головної кватири національних військ:

Безуспішні зусилля ворога дали нам нагоду до ще одної перемоги. Наступ з метою переломити наш фронт під Серро де Льос Анджельос підготовляли від кількох днів. Вкінці ворог почав наступати на наші позиції при піддержці повзів, панцирних самоходів та артилерійського вогню. Це був один з найзавзятіших протинаступів на мадридському фронті. З появою літаків національних військ ворог у перполосі відступив, залишаючи вбитих, ранених і воєнний матеріял. Перемога національних військ надсподівано велика.

ЯК ВИГЛЯДАТИМЕ КОНТРОЛЯ ЕСПАНІЇ?

ЛЬОНДОН, 20. 1. ПАТ. Військові знавці комітету неінтервенції опрацювали подрібний плян контролі, щоб не допустити до Еспанії довозу воєнного матеріялу і напливу добровольців. Згідно з цим пляном усі кораблі, що пливуть до Еспанії, мусіли би затримуватись у невтральній пристані, де їх ревідував би делегат льондонського комітету і діставали би посвідки, що не везуть ні заборонених вантажів ні добровольців. Ці посвідки провірювала би ще раз міжнародня морська стежа, що буде при вході до еспанського порту. Німеччина та Італія берегли би пристані червоного еспанського уряду, большевики і французи пристані національних військ. Англійці відогравали би ролю арбітрів. Еспансько-французький кордон замкнули би, а міжнародні обсерватори слідкували би за тим, щоб добровольці не переходили потайки до Еспанії. Такі самі розпорядки обовязували би на еспансько-португальськім кордоні.

ПОРТУГАЛІЯ ВІДКИНУЛА КОНТРОЛЮ СВОЇХ КОРДОНІВ.

ЛЬОНДОН, 20. 1. ПАТ. Португальська нота з 16. ц. м., що її дістали члени комітету неінтервенції, підкреслює, що Португалія не згодиться на міжнародню контролю на території Португалії або здовж португальських кордонів, бо вона сама переведе таку контролю.

ГОЛОД У КАТАЛЬОНІЇ.

Конфлікт між анархістами і комуністами.

АНДЕ, 20. 1. ПАТ. Господарське положення Катальонії, головно в Барсельоні, сильно погіршилося. Нема хліба і вугілля. По кількох годинах вистоювання у черзі під крамницею можна дістати найбільше фунт хліба на родину, нафти теж не можна купити, лише в деяких крамницях і то в невеликій кількости. Зовсім недостає газоліни і тому приватні самоходи та таксівки взагалі не можуть її вживати, бо весь запас призначено на воєнні цілі. Преса анархістів веде завзяту кампанію проти катальонського уряду за недостачу поживи.

ВЕЛИКІ ЗБРОЙНІ ОПЕРАЦІЇ ПРОТИ АБІСИНЦІВ.

РИМ, 20. 1. ПАТ. З Аддіс-Абеби повідомляють, що марш. Ґраціяні перебуває тепер у м. Ірґалем у краю Сідамо, де особисто кермує великими збройними операціями проти відділів повстанців під командою раса Деста Данту. Крім того італійські війська переводять пацифікацію в краю Авросі.

✝ Посмертні згадки.

О. ІВАН ВИННИЦЬКИЙ.

О. Іван Винницький, декан і парох Стрия, помер у 72 р. життя і 48 р. священства на розрив серця в понеділок 18. ц. м. в 3 год. попол. у Стрию в часі виконування свого релігійного обовязку (ходив зі свяченою водою по домах вірних). Похорони відбудуться в четвер 21. ц. м. передполуднем з парохіяльної церкви на місцевий цвинтар.

З Покійним зійшов у могилу визначний громадянський діяч і д. заслужений священник. Ще так недавно, пів року тому, містили ми в „Ділі" дописи про Його прощання із Залізцями в Ходорівщині, де він був довгі роки парохом (як і його батько та стрий), та про прощання Його з Ходорівщиною взагалі і переїзд до Стрия, а нині приходиться писати вже про Його несподівану смерть. Нестало в живих людини розумної, тактовної, рухливої, доброго співака і проповідника, члена-основника і провідника багатьох українських установ, повітового комісаря в Ходорові за української влади, голови ПНК УНДО в Ходорові і т. д. З Його смертю потерпіло і наше Видавництво, бо о. Винницький був членом Вид. Спілки „Діла" і передплатником „Діла" близько 50 літ.

Вічна Йому Память!

—o—

Спорт.

ПІНГ-ПОНГ У СТАНИСЛАВОВІ.

Пролом I — Ревера II 1:4. Змагання за мист. Б-ла покінчились несподіваною програною Пролому, якого змагуни не могли ніяк привикнути до ховзького дубового стола Ревери. Почесний пункт добув Бурделюк.

Пролом — Сокіл Гірка. Змагання з найсильнішим противником вирішив Пролом певно у свою користь. Найкраще грав Бурделюк, якого гра стояла на дуже високому рівні. Савоський, Легкий і Атаманюк грали теж добре, тільки Новацівський був того дня в недиспозиції. Цими змаганнями покінчив Пролом 1. рунду, ведучи певно в табелі з одним страченим пунктом.

У. С. К. — Бельведер 5:0. Певна й легка перемога У. С. К-у, який має дуже сильну дружину. До змагунів У. С. К-у звертаємось із запитом: чи вони не можуть тренувати в льокалі Пролому і чи то випадає пересиджувати в чужинних льокалях? **Б. Л**

СОЮЗ УКРАЇНСЬКИХ КУПЦІВ — СТЕП 3:2.

Товариські змагання між обома дружинами скінчились заслуженою перемогою С. У. К. Поодинокі гри дали такі вислідки: Терлецький (СУК) — Гозіаш (Степ) 2:0; Денис (СУК) — Ляниця (С) 2:1; Лісікевич (СУК) — Кунець (С) 2:1; Вербінський (СУК) — Гураль (С) 0:2; Степик (СУК) — Тобінка (С) 1:2. У грі подвійній у складі: Терлецький-Денис переміг Степ у складі: Гозіаш-Ляниця 2:1.

СПОРТОВІ НОВИНКИ.

Справлення помилки. До нашої „Спортової сторінки" в ч. 11 з 19. п. м. вкралася друкарська помилка. У звідомленні з „Перших лещетарських змагань" видруковано, що „інші клюби: Чорних, К. Л. К. і Плай відмовились від участи". Замісць Чорних має бути: Черник.

Гаківкові змагання України з Чорними не відбулися з причини сильного морозу. Найближчі змагання, які мали відбутися в пятницю 22. п. м. з Лехією, відбудуться в неділю 24. п. м. в год. 7.30 веч. на леді Л. Т. Л. при вул. Пелчинській.

Загальні Збори України відбудуться в неділю в домівці Т-ва при вул. Саліґи ч. 40. Початок зборів у год. 9. рано.

1648) 12.00, 13.15 Легка музика, 15.10, 15.10, 16.00 Літер. авд., 16.30 Трансм. виставу вуаїв., 18.00, 19.00 Театр Уяви, 20.00 Концерт вок. квартету, **Прага** (470) 17.15 Форт. соната а-моль Баха, 22.20 Танкова музика, **Рим** (421) 17.15 Розр. концерт, 19.45 Легка музика, 20.40, 21.00 „Міліція територіяльє" ком. Альдо де Бенедеті, 22.00 Орх. концерт, дир. Пієтро Феро.

Пятниця, 22. січня 1937.

Берлін (357) 14.15, 20.10 Розр. музика, 19.15 Веч. музика, 21.00 Концерт військ. орх., 22.30 Камер. концерт, **Білгород** (437) 20.00, 21.00 Концерт або опера, **Братислава** (299) 16.10 Концерт орх., спів, 21.15 „Гарна мельничка" Шубертові пісні, **Будапешт** (550) 12.05 Циг. музика, 17.30 Орх. концерт, 20.40, 21.00 Форт. ресіталь Догалія, **Відень** (507) 12.00, 18.10 Концерт, 17.30 Австр. пісні, І. Папір баритон, 17.50 18.00 Форт. ресіталь, 19.30, 20.00 Німецькі нар. пісні, хор, 20.15, 21.00 „Цід" оп. Корнеліюса, **Кошиці** (259) 18.00 Для Закарпаття, **Кенігсберг** (291) 20.10, 21.00 „Кореджідор" оп. Г. Вольфа, **Міляно** (369) 17.15 Танк. музика, 21.00, 22.00 Симф. концерт, **Мінхен** (405) 8.30 9.00 Веселі мельодії, 14.00 Музика, 16.50 Звучні дрібниці, концерт солістів і вок. квартету, 19.00 Орх. концерт, 20.10 Пісня для кожного, вес. китиця мельодій, **Париж** (1648) 15.10 Літер. авд., 15.30 Театр Уяви, 17.00 Камер. музика, 18.45 Форт. ресіталь, 21.00 Музика птахів, Концерт солістів, 21.45, 22.00, 23.00 Вечір пісенькарів, пісоньки Монмартру давні й нові, **Прага** (470) 15.00 Соната фіс-моль Покорного, 17.00 Квартет д-моль „Смерть і дівчина" Шуберта, 20.45, 21.00 „Борис Годунов" оп. Мусоргського, **Рим** (421) 17.15, 19.00 Розр. концерт, 20.40, 21.00, 22.00, 23.00 „Юлі" оп. Беллінього.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 21. січня 1937.

6.30 Раніша авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика в гр. п., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Раніша музика, 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Поранок фільгармонії для молоді всел. шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Хвилина Мендельсона в гр. пл., 12.40 Полудн. денник, 12.50 Самоосвіта, 14.30 Концерт бажань, 14.57 Господарські вістки, 15.15 Орбіс говорить, 15.18 Забуті пробоєвики, скеч, 15.25 Реклямовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Легка музика, 15.55 Куток гумору, 16.05 Муз. казка, гр. пл., 16.20 Хвилина питань, гутірка для старших дітей, 16.35 Забуті пісні, хор, 17.00 Платна праця термінаторів і безробіття, 17.15 Моцарт: Квінтет д-дур, 17.50 Про книжку В. Льова: Географія в калейдоскопі, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Сніговий комунікат, 18.13 Спортові вістки, 18.20 Бетовен: Місячна соната, гр. пл., 18.35 Кооперація в краю та у закордоні, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Театр Уяви: Невідомий рапсод. Ян. Стемповського, 20.30 Містечко Картузи, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 М. Солтис: Квартет, солісти, 21.45 Танкова музика орх., 23.00 Концерт у вик. орх

Пятниця, 22. січня 1937.

6.30 Раніша авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика в гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на нині, 7.35 Легка музика в гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Для старших дітей: Діти відвідують ветерана з 1863 р., Повстанські пісні, хор, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Концерт військ. орх., 12.40 Полудневий денник, 12.50 Боротьба з насікомими, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Реклямовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Молодь перед мікрофоном: Оповідання хор, 15.55 Туристичний інформатор, 16.00 Легка музика в гр. пл., 16.15 Гутірка з хорими, 16.30 Із великої естради, гр. пл., Ліст: Концерт е-моль, 17.00 Стан. Кшемінський, член нар. уряду 1863 р., 17.15 Дві серенади у вик. смичк. орх., 17.50 Актуальна гутірка, 18.00 Спорт. вістки, 18.04, 18.16 Спортовий порадник, 18.30 Глазунов: Кляс. симфонія, гр. пл., 18.40 Карнавалові рефлексії, вес. фейл., 18.50 Карнавал на селі, гутірка, 19.00 „У лісах", фрагм. з кн. Андр. Струга „Наші батьки", 19.20 З піснею по краю, 19.45 Оперовий фрагмент, 20.00 Муз. гутірка, 20.15 Симф. концерт, орх., форт.; у перерві ок. год. 21.00 Вечірній денник, Актуальна гутірка, 22.30 Порадня свідомої правди, скеч Раорта, 22.45 Танкова музика в гр. пл.

Сирий білянс

ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО С. А. У ЛЬВОВІ НА ДЕНЬ 31. ГРУДНЯ 1936

Чинний стан: Каса і суми до диспозиції в Банку Польськім, ПКО і Держ. Банку Рольнім 418.000.75. Валюти 29.643. Цінні папери: а) державні позички 166.954.28, б) заставні листи 29.573.75 в) акції 32.850.93. Консорц. інтереси 50.089.50. Краєві банки 70.809.46. Заграничні банки 28.936.34. Векслі 1,454.018.9? Біжучі рахунки: а) забезпечені 548.618.5 б) незабезпечені 59.342.03. Термінові позички 3,127.050.05. Належитости з конвера. умов: 1,782.670.45. Дім 474.469.31. Ріжні рахунки 1.623.384.50. Кошти і т. п. 282.103.77. Відділи 118.752.60. Гіпот. позички 207.694.67. Ріжні гіпот. відділу 41.701.66. Належитости з титулу трансакцій девізових на термін і репорт. Разом зол. 10.497.564.61.

Довжний стан: Власні капітали: а) акційний 5,000.000; б) резервовий 242.309.65; в) прочі резерви 31.482.84; г) амортизаційний капітал 169.164.33. Вклади: а) термінові 1,092.157.39; б) а віста 1,053.515.46. Біжучі рахунки (кредит. сальда) 166.764.86. Інкасові зобовязання .307.32. Реесконт 467.859.85. Дисконто акцептів Банку Акцепт. 770.278.— Краєві банки 95.940.—. Заграничні банки 1.359.69. Гіпотечні вірителі —— Ріжні рахунки 305.722.01. Відсотки, провізії і ріжні дисконти 421.436.26. Відділи 122.744.87. Заставні листи 207.694.67. Ріжні гіпот. відділу 47.827.41. Акцепти —— Зобовязання з титулу трансакцій девізових на термін і репорт. —— Разом зол. 10.497.564.61.

Гарантії: зол. 9.780.28. Інкасо: зол. 34.827.81.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельґи бельґ. 89.18, 88.75, Доляри американські 5.29-5.26 і пів, доляри канад. 5.28.50—5.26 00, Фльорени гол. 290.10—288.40, Франки фр. 24.74—24.60, Франки швайцарські 121.60—120.80, Фунти англ. 26.01—25.85 Ґульдени данц. 100.20—99.80. Корони ч. 16.70—16.20. Кор. дан. 116.09—115.25, Кор. норв. 130.63—129.65, Корони шв. 134.13—133.15, Ліри італ. 24.50 — 24.00, Марки фінл. 11.48 —11.00, Марки нім. 122 — 118, Шил. австр. 96.00—95.00. Марки нім. срібні 130 —126.

Акції.

Банк Польський 08 00, Цукор 29·00. Вугіль 16·50. Лільпопп 13·50. Стараховичі 32·50.

Папери.

3 пов інвест. 1. ем 64.00, серія 80·00, 3 поз. інвест. 2 ем. 64 75, серія непот., 5 кон. 53 52, 5 поз. желізнод 21 25, 6 д. 64.00, 7 поз. стабіл. 449.00, купон 131.6', 4 поз. конс. 51.00, 50.75, 51.00, 49.25, ост. дрібні.

Збіжжя.

Львів, 20. І.

За 100 кг. льоко вагон Львів:

Жито шт. І.	21.25—21.50
Жито шт. II.	21.00—21.25

Інші курси незмінені.

Звідомлення збіжевого ринку Центросоюзу з дня 20. ц. м.

Ціни за 100 кг. люзом, льоко вагон-стація заладовання:

	льоко ст. заладов:
Пшен. збірна 750 гр/л 5%	24·50—25 25
Жито збір. 694 гр/л. 3%	19 25—20·00
Ячмінь пашн. 621 гр/л. 4%	20·00—20·10
Овес легко залощ. 444	16 ·5—16·75
Овес не задощ. 456	17·25—17.50
Гречка 10%	24 00—24.50
Кукурудза жовта	17.50—17·75
Кукурудза червона	18·50—18.75
Коноп. сімя	34.75—35.00
Соняшникове сімя	35 75—36.00
Насіння льну 95%	43·00—44·00
Фасоля колона руч. в. з м. 42	57·00—58·00
Фасоля „Різен" руч. виб. з м.	44.00—45·00
Фасоля шмальц. руч. виб. з м.	42·00—43 00
Фасоля спец. ручно в. з м.	44·00—47.00
Фасоля краса рафована	26·00- 27.00
Фасоля цукр. ручно виб.	32·00—33·00
Конюшина червона з м.	100—105
Конюшина вільна від канянки	105 – 110
Конюшина вільна від канянки 95 проц. чистоти	115—120

Пшениця, жито і ячмінь подешевіли, ціни інших продуктів незмінені.

Тенденція на збіже знижкова, на інші вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 20. січня п. р. кооперативам платить за льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	2.55 зол
1 кг. масла десеров. бочкове включно з бочк. опакуван.	2 60 „
1 кг. масло експорт. дає зачет	2.60 „
молоко від 11. І. ц. р. . . .	0.14 „
яйця	4·00 „

Тенденція на масло сильна на молоко удержана, на яйця знижкова.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 20. І. п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індички І. кл., добре умясенi, повногруді	1.10 зол
Індики І. кл., добре умясенi, повногруді	0.95 „
Курки молоді І. кл. біло й жовтоніжки від 1.70 кг. вгору	0.95 „
Качки товщені І. кл. щойно від 1.80 кг. вгору	1.10 „

Слабших сортів від вище поданих не приймає.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10